

MAJ
 20 P Bernardina
 21 T Feliks
 22 S Julija, dev.
 23 C Rešnje Telo
 25 P Donacijan
 25 S Gregor VII.
 27 N 2. pobink.
 27 P Beda C. pk.
 28 T Avgustin
 30 C Kinč, grobov
 31 P Angela Mer.

AMERIKANSKI SLOVENEK

**NAJSTAREJŠI
 IN NAJBOLJ
 PRILJUBLJEN
 SLOVENSKE
 LIST V
 ZDRUŽENIH
 DRŽAVAH
 AMERIŠKIH.**

STEV. (NO.) 101. CHICAGO, ILL., PETEK, 24. MAJA — FRIDAY, MAY 24, 1940 LETNIK (VOL.) XLIX.

PRVI SLOVENSKE LIST V AMERIKI
 Glasilo Slov. Katol. Delavstva v Ameriki in uradno Glasilo Družbe sv. Družine v Jolietu; S. P. Družbe sv. Mohorja v Chicagi; Zapadne Slov. Zveze v Denver, Colo., in Slovenske ženske zveze v zedinjenih državah.
 (Official Organ of four Slovenian Organizations)

Zaveznici otvorili protinapad - Nemci si gotovi zmage

Nazijem vzeli nekaj mest

Nemci pregnani iz obrežnega mesta Abbeville, ki so ga zavzeli v torek. — Zaveznici podvzeli s protiofenzivo na več drugih mestih. — Nevarnost se ni odstranjena.

Pariz, Francija. — Poveljstvo zaveznikov čet je v sredo objavilo, da so bile na več točkah v Franciji in v Belgiji nazijske sile vržene nazaj, pri čemer so jim bila vzeta nazaj nekatera mesta, ki so jih ti dan prej zasedli.

Posebna važnost se polaga na to, da so bili naziji zopet pregnani iz mesta Abbeville, in sicer zato, ker leži to mesto ob angleškem Kanalu in je bilo torej prvo mesto, katerega so Nemci zasedli ob francoskem obrežju, in s katerega se more neposredno ogroziti Anglija. Drugo nazaj vzeto mesto je Arras, enako okupirano od Nemcev v torek.

Istočasno se poroča, da so angleške čete z vsjo silovitostjo napadle bok nazijske fronte pri mestu Cambrai, jugovzhodno od Arrasa in povzročile tamkaj velike izgube. Sploh se je kazalo v sredo, da so postale zavezniške čete bolj živahne. Kakor se zdi, so si vzele predvsem za cilj, da odrežejo od glavne armade nemško kolono, ki je od

Balkana se polastila nova vznemirjenost

Belgrad, Jugoslavija. — Italija je s koraki, ki jih je podvzela v Albaniji, zanečela v balkanskih državah novo razburjenost. V torek zvečer je namreč nepričakovano izdala ukaz, da se albanska meja proti Jugoslaviji zapre, na kar so sledila poročila, da prevaža preko morja v Albanijo velike množine municije in drugega vojnega materiala. Isti dan je odpotoval iz Rima v Albanijo italijanski zun. minister Ciano, "nadzorovat javna dela," kakor se je reklo.

Izražala se je sicer domneva, da te priprave še ne dokazujejo, da namerava Italija udariti na Balkan, marveč, da si skuša z njimi samo hrbet zavarovati, dočim bo njen napad veljal Franciji, vendar so bile balkanske državam te priprave povod za še bolj intenzivno ojačenje obrambe.

POLJAKI KONČNO NISO BILI TAKO ZANIČ

Berlin, Nemčija. — Bliskovito prodiranje nazijske armade na zapadu preseneča ne samo celega sveta, marveč tudi Nemce same, in polno je dovtipov o tem, kje je zdaj lista močna sila zaveznic, s katero ste se prej postavljali. Končno se zna izkazati, pravijo, da je bila poljska armada še najboljša. Da so to stali, je vzelo nazije celih 18 dni; nasprotno pa, kdo more napovedati, kje bodo naziji na zapadu prihodnji torek, ko bo kampanja tamkaj dosegla 18. dan!

FRANCIJA MOBILIZIRA ŽENSKE

Pariz, Francija. — Kakor je objavil min. predsednik Reynaud zadnji torek zvečer, so se izdelale priprave, da se lahko ženske vpšejo v armadno službo, da se bodo zaposlile kot ženske pomožne moči pri raznih vojnih oddelkih. V poštev pridejo vse ženske, v starosti od 21 do 55 let.

MORNARIŠKA ŠOLA ZA MLADJE FANTE

Washington, D. C. — Ameriška mornariška akademija, ki vodi šolo za vežbanje častnikov v trgovski mornarici, objavlja, da bo sprejemala v brezplačno poletno šolo dečke in fante v starosti 11 do 21 let. Vežbanje bo praktično in je njega namen, da nudi temeljni pouk tistim, ki bi hoteli vstopiti v trgovsko mornarico, in tudi tistim, ki bi se radi samo seznanili z ladjami in z življenjem na njih. Šola bo trajala od 1. julija do 1. oktobra. Učenci bodo morali plačati samo za obede, za vsakega po 49 centov, drugo bo vse brezplačno. Tisti, ki ga zanima, naj takoj piše na: American Nautical Academy, Nat'l Training School for Merchant Marine Officers, Washington, D. C.

KRIŽEM SVETA

— Berlin, Nemčija. — Tukajšnji zastopnik Zed. držav je zaprosil v Washingtonu za zadostno pomoč, da se bo lahko nadzorovalo postopanje z zavezniki vojnimi ujetniki, za kar imajo Z. D. pravico po mednarodnem zakonu, sprejetem v 1929.

— Moskva, Rusija. — Sovjetska vlada je obvestila Anglijo, da vztraja odločno na tem, da bo smela še v naprej trgovati tudi z Nemčijo, drugače ni pri volji skleniti z Anglijo nameravanega trgovinskega pakta.

— Alexandria, Egipt. — Po odloku vlade ne sme nihče vzeti iz Egipta več kakor okrog \$65. S tem se preprečuje pobeg kapitala. Nekatere osebe so namreč nameravale pbehniti iz dežele pred nevarnostjo vojne ter vzeti s seboj svoja velika premoženja.

ANGLEŠKA DEMOKRACIJA IZGINJA

London, Anglija. — Po zakonskem predlogu, o katerem je objavil min. predsednik Churchill v torek, da ga bo predložil parlamentu drugi dan in za katerega se je pričakovalo, da bo gotovo sprejet, bo v Angliji ostalo kaj malo še demokracije svobode, kajti svoboda govora in tiska bo domala ukinjena. V predlogu se namreč zahteva za vlado pravica, da lahko za tre vsako opozicijo proti svoji vojni politiki in spravi v zapor tiste, ki bi vlado v tem pogledu kritizirali, dočim bi tiskarne, kjer bi se tak material tiskal, lahko zaprla. Nekaj organizacij je sicer vložilo protest proti tej kršitvi civilnih svoboščin, toda v sedanjih vojni histeriji se njih glas ni dosti slišal.

POL MILIJONA ZA VOJNE BEGUNCE

Washington, D. C. — Ameriški Rdeči križ je v torek brzojavno odposlal v Evropo pol milijona dolarjev za pomoč francoskim in belgijskim beguncem. Rdeči križ vodi kampanjo za 10 mil. dol.

Vojna bo kmalu končana, pravijo

Naziji napovedujejo, da utegne biti Anglija zrušena in vojna končana že v par tednih. — Astrologi igrajo veliko vlogo. — Hitler se pokazal kot izvrsten strateg.

HITLER OBOŽEVAN

Naziji zdaj preperečani o njem, da je nezmotljiv.

Berlin, Nemčija. — Po sedanjih uspehih je oboževanje Hitlerja, ne samo med ljudstvom, marveč tudi med vodilnimi osebnostmi, doseglo skrajno višino in čimdalje bolj so prepričani, da je njih "Führer" nezmotljiv. Tako se je gen. Reichenau, ki vodi sedanje prodiranje, izrazil, da je Hitler istočasno, ko je politični vodja države, obenem tudi ne samo vrhovni, marveč "najvrhovnejši" poveljnik oboroženih sil. Goering pa je dejal o njem, da je on sam izdelal vse načrte za sedanjo ofenzivo, in sicer do zadnjih podrobnosti, ter je pri njih študiral po cele noči. Tudi zdaj ve Hitler za vsak gib, ki ga napravi armada, ter je sam stalno na fronti.

JUGOSLAVIJA ZAPLENILA MOTORNA KOLESA

Belgrad, Jugoslavija. — Po odredbi oblasti se je zadnji torek zaplenilo širom države ckgrog 10,000 motornih koles, ki so bili nedavno poslana iz Nemčije. Dalša se bodo vojaštvu na razpolago, da se ustanove male motorne čete zlasti proti padalcem.

TUDI NEMŠKA DEKLETA V BOJU

London, Anglija. — Kakor se razvdi iz poročila, ki je prispelo semkaj zadnji torek iz Belgije, se v nemški armadi tudi dekleta aktivno udeležujejo. Vest namreč govori, da so tamkaj ujeli neko 17 let staro Nemko, ko se je z revolverjem.

Mali zemljevid Nizozemske, ki so jo naziji že zavzeli, in Belgije, v katero zapadnem delu divjajo srditi boji. Nemška armada je pri prodiranju proti Parizu dosegla v nedeljo mesto St. Quentin. Od tam pa se je nenadno obrnila proti zapadu z namenom, da doseže Kanal, od koder bo lahko napadla Anglijo.

Iz Jugoslavije

Požar v Irči vasi pri Novem mestu, ki ga je zanetil tast svojemu zetu, kateremu je uničil vsa gospodarska poslopja, bi bil skoro usoden za vso vas. — Smrtna kosa. — Druge novice.

Moščevalen tast

Novo mesto, 27. aprila. — V pozni nočni uri 14. aprila je Novomeščane prebudil glas sirene, ki je naznanjal požar v Irči vasi, pri posestniku France Simcu. Novomeški in šmihelski gasilci so hiteli na kraj nesreče, kajti vasi je pretljata največja nevarnost, da se ogenj razširi zaradi vetra. Stisnjene domačije so to bojaznen še povečale.

V visokih plamenih je bilo vse Simčevo gospodarsko poslopje. Nova zidana hiša, ki je bila spravljena pod streho prav zadnjo soboto, se je na svojem levem koncu zvalila vžigala. Z velikim naporom se je gasilec posrečilo, da so ogejen lokalizirali in s tem obvarovali vas pred uničenjem. Vsačani so še pravočasno rešili iz gorečega hleva krave in prašiče, ki so bili že omamljeni. Posestniku Simcu je zgorelo gospodarsko poslopje, velik pod, hlev, kozolec-dvojniki s senom in šupa z lisjem. Požar je uničil več strojev, orodje, precej žita in moke ter raznega blaga. Preiskava je ugotovila, da gre za zločinsko delo. Zlobni požigalec je zazgal slamo v šupi, ki je takoj zgorela z velikim plamenom. Posestnik Simc ima okrog 70,600 din škode, zavarovan pa je le za 20.000. Na podlagi obteževalnih okoliščin so orožniki aretirali Simčevega tasta 70 letnega Jožeta Kušlarja, ki je že dalje časa sovražil svojega zeta. Kušlar je Simcu, če je le mogel napravil kakšno škodo. Tako mu je v gozdu zasekal lepo rastoče hraste. Prav tako sadno drevje, s katerega je tudi otepal še nezrelo sadje. Sploh je počenjal reči, ki niso v skladu z ravnanjem pametnega človeka. Zetu je tudi večkrat grozil s požigom.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrl p. Janez Pristov, jezuit in dobro znani ljudski misijonar. Rojen je bil na Gorenjskem v Bregu v brezniški župniji l. 1871. Kot duhovnik je leta 1898 vstopil v Družbo Jezusovo. — V Petrovcih, v Prekmurju, je umrl Anton Cirič, tamošnji župnik. Rojen je bil pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah leta 1874, v mašnika je bil posvečen leta 1899.

Neurje in strela

Nad Celjem in okolico se je 22. aprila razpasla velika nevihta z nalivom, gromom, strelo in hudo točo. Na Svetini nad Celjem je udarila strela v stolp velike cerkve, pa ni napravila nobene škode. Dalje je udarila v stolp male (Križeve) cerkve in je razdrobila veternece v linah, zažgala pa k sreči ni. Potem je udarila v strelcov sole, tudi brez škode. Na mrzli Planini je pa užgala gospodarsko poslopje posestnika Godca, p. d. Bobnarja. Stavba je zgorela z inventarjem vred, pri tem je bilo uničenega tudi par sodov vina. Toča je pa napravila oreej škodo na mladih pogonjkih. Padlo je toliko, da je še drugi dan ležala po tleh.

Nesreča

Ljubljanski mestni reševalci so pripeljali v ljubljansko bolnico posestnika Grudna iz Zaloga, kateremu je slamo-reznica odrezala tri prste desre roke. Gruden bi bil moral odriniti na orožne vaje, pa je hotel še poprej narezati nekaj slame. Namesto k vojakom, je moral v bolnico.

Vesti iz Prekmurja

Trimlini. — Pri neki hiši so pekli kruh, pa je vsled preveč zakurjene peči nastal požar, ki se je zaradi vetra kaj hitro razširil in objel še druga poslopja v bližini. Tako so zgorale štiri hiše, z vsedmi gospodarskimi poslopji in živinjo. Le nekaj malenkosti so rešili. — Murska Sobota. — V Dolgi vasi pri Lendavi je obupal nad življenjem in se obesil Mihael Grabner. Dobra družinskega očeta je najbrže gnala v smrt huda živčna bolezen, katero si je nakopal še v svetovni vojni. — V Adrijancih se je pa obesil na podstrešju 19 letni mladenič Vincenc Županek, edini sin posestnika, ki je bil izredno pridni in nadarjen. Kaj ga je gnalo v smrt, ni znano. — Lendavska gasilska župa prav dobro napreduje. Ni sicer tako velika kot soboška, vendar je vzorno organizirana. V njej je včlanjenih že 45 čet z več kot 1000 člani in vsaka četa je preskrbljena z gasilskim orodjem.

Maščevalen tast

Novo mesto, 27. aprila. — V pozni nočni uri 14. aprila je Novomeščane prebudil glas sirene, ki je naznanjal požar v Irči vasi, pri posestniku France Simcu. Novomeški in šmihelski gasilci so hiteli na kraj nesreče, kajti vasi je pretljata največja nevarnost, da se ogenj razširi zaradi vetra. Stisnjene domačije so to bojaznen še povečale.

Smrtna kosa

V Ljubljani je umrl p. Janez Pristov, jezuit in dobro znani ljudski misijonar. Rojen je bil na Gorenjskem v Bregu v brezniški župniji l. 1871. Kot duhovnik je leta 1898 vstopil v Družbo Jezusovo. — V Petrovcih, v Prekmurju, je umrl Anton Cirič, tamošnji župnik. Rojen je bil pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah leta 1874, v mašnika je bil posvečen leta 1899.

Neurje in strela

Nad Celjem in okolico se je 22. aprila razpasla velika nevihta z nalivom, gromom, strelo in hudo točo. Na Svetini nad Celjem je udarila strela v stolp velike cerkve, pa ni napravila nobene škode. Dalje je udarila v stolp male (Križeve) cerkve in je razdrobila veternece v linah, zažgala pa k sreči ni. Potem je udarila v strelcov sole, tudi brez škode. Na mrzli Planini je pa užgala gospodarsko poslopje posestnika Godca, p. d. Bobnarja. Stavba je zgorela z inventarjem vred, pri tem je bilo uničenega tudi par sodov vina. Toča je pa napravila oreej škodo na mladih pogonjkih. Padlo je toliko, da je še drugi dan ležala po tleh.

Nesreča

Ljubljanski mestni reševalci so pripeljali v ljubljansko bolnico posestnika Grudna iz Zaloga, kateremu je slamo-reznica odrezala tri prste desre roke. Gruden bi bil moral odriniti na orožne vaje, pa je hotel še poprej narezati nekaj slame. Namesto k vojakom, je moral v bolnico.

ŠIRITE AMER. SLOVENC

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.

The first and the oldest Slovene newspaper in America.

Ustanovljen leta 1891.

Established 1891

Ishaja vsak dan razun nedelj, ponedeljkov in dnevoov po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

EDINOST PUBLISHING CO. 1849 W. Cermak Rd., Chicago

EDINOST PUBLISHING CO. 1849 W. Cermak Rd., Chicago

Table with subscription rates: Za celo leto \$5.00, Za pol leta 2.50, Za četrt leta 1.50.

Table with subscription rates: For one year \$5.00, For half a year 2.50, For three months 1.50.

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti poslani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list.

Entered as second class matter, November 10, 1925 at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Nezaslišana knjiga o Slovencih

(Konec) III.

V zadnjem delu našega odgovora na prečudno knjigo "Carniola Italiana" si hočemo ogledati še zadnja poglavja te nesmiselne propagandne knjige in nanja na kratko odgovoriti.

Kako malo upošteva pisec slovensko narodnost in tudi jugoslovansko državo kot tako, dokazuje njegova trditve, ki se glasi: "Kranjci, ki se toliko stoletij niso mogli združiti in zlitii z Veneti (prebivalci v Julijski Benečiji), ker jih je Avstrija držala ločene, so se znašli v položaju, da so vrinjeni med Italijane in Nemce na italijanski zemlji (tako!) in da so podaniki države, ki nima nobene pravice in interesa vladati v zgornjih dolinah Save in Drave."

Ta razmišljanja so pisca pripeljala do zahtev, ki nikakor ni v skladu s sedanjim stanjem posameznih meja evropskih držav, ker v knjigi zahteva čimprejšnjo združitve Kranjske z Italijo, ne da bi se kakor koli drugače spreminjale Madjarske ali nemške meje.

Proti koncu knjige se pa vendar le odkrije pravi namen pisanja tega italijanskega profesorja. Tam namreč pravi: "Duce, ki mu Ljubljana in bratska Srbija pomaga, razpolaga z osjo Rim—Berlin, čudovito osnovo evropskega zdravja, ki naj odstrani patološko stanje Kranjske, katero sili Slovence k tarnanju s krikom "živijo Jugoslavija".

Ob koncu knjige hoče pisatelj še nekoliko prisiljeno z nekimi geometrijskimi slikami dokazati, da je Slovenija res Italijanska. Take slike seveda lahko rišete poljubno za vsak kraj in za vsak narod, kolikor jih hočete.

Ob koncu knjige hoče pisatelj še nekoliko prisiljeno z nekimi geometrijskimi slikami dokazati, da je Slovenija res Italijanska. Take slike seveda lahko rišete poljubno za vsak kraj in za vsak narod, kolikor jih hočete.

Ob koncu knjige hoče pisatelj še nekoliko prisiljeno z nekimi geometrijskimi slikami dokazati, da je Slovenija res Italijanska. Take slike seveda lahko rišete poljubno za vsak kraj in za vsak narod, kolikor jih hočete.

NA POTOVANJU PO SREDNEM ZAPADU

Namenila sem se, da obiščem moje drage v srednjem zapadu, zlasti tam v Milwaukee, Wis., katerih nisem že toliko let videla.

tro beži. Prav dobro smo se imeli in ničesar nam ni manjkalo, niti dobre pijače. Med tem časom smo imeli več obiskovalcev. Moj brat me je vstavljaj, naj bom še en čas pri njih, saj je morda to zadnjič, da se vidimo, toda meni je čas primanjkovalo in morala sem mu podati roko v slovo.

li mesec tekkel celi dan. — Moon Run je krasna vas, — Kjer bo dosti veselja tudi za vas. — Slovenski dom iz 57-tega štreta, — vabi vse, da pridejo vleči štrika.

KAJ POROČA MR. LUD. PERUSHEK Z WILLARDA Willard, Wis. Mr. Joseph Pekol je kupil od Mr. Fr. Klancharja, Jr., hišo in več lot zemlje, kjer si namerava urediti povsem udobno in moderno domovje.

Po nesreči je John Pozego obstrelil svojega brata. Kroglja mu je šla skozi eno nogo in običala v drugi, da je moral zdravnik kroglo odstraniti. Pač res, nikoli ni preveč previdnosti, ko človek ima orožje v rokah.

Nov grob na zapadu Black Diamond, Wash. — Tukaj je nedavno preminul rojak Rudolf Jazbec, v starosti 56 let. Podlegel je srčni kapi. Doma je bil iz Planinske vasi pri Brezicah. Zapuščca družino.

Nov grob v Pennsylvaniji Ranning, Pa. — Pred kratkim je tukaj umrla rojakinja Mrs. Mary Maršič, v starosti 67 let. Pokojna je bila doma od Sv. Duha pri Konjicah na Stajerskem. Zapuščca moža in sina.

Clevelandske vesti Cleveland, O. — Operacija je srečno prestala v Womens bolnišnici Mrs. Angela Arko iz Huntmere Ave. — Iz Glenville bolnišnice se je vrnil na svoj dom Matt Nemeč iz East 236th Street. — Zaradi pri padcu zadobljene poškodbe je bil pripeljan v Charity bolnišnico Mr. Frank Butala, iz St. Clair Ave.

Prireditve, ki so oglašane v "Am. Slovencu" so vedno uspešne.

POSLUŠAJTE vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

Pozor! Poglej na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnina potekla, obnovi jo in pomagaj listu!

Dogodki med Slovenci po Ameriki

Zlata poroka Cleveland, O. — Pri fari sv. Lovrenca sta slavila zlato poroko zakonca Mr. in Mrs. Anton in Mary Blatnik. Slavnost se je vršila zadnje nedelje s sv. mašo v cerkvi sv. Lovrenca. — V cerkvi sv. Vida sta prav tako slavila zlato poroko zakonca Mr. in Mrs. Frank in Josephine Švigelj. — Obema zlatima paroma iskrene častitke!

Rojenice Milwaukee, Wis. — Vile rojenice so pred kratkim prišle na obisk k družini Mr. in Mrs. Anthony J. Janesich na West Washington St. in jim podarile luštnega fantka. — Ustavile so se tudi pri družini Mr. in Mrs. William V. Pavletich na West Brown St. in tudi tam podarile lepega dečka. — Potem so bile tudi v gostih pri družini Mr. in Mrs. Mihael Žagar na N. 30th str. in jih obdarile z luškano punčko. — Častitke!

Iz stare domovine Cleveland, O. — Zadnji teden se je povrnil iz Artvizi pri Materiji na Notranjskem rojak Jakob Opara in se nastanil pri družini Stanič na Reno Avenue. Potoval je na parniku Roma. Doma je bil devet mesecev in v tem času marsikaj videl ter prav gotovo ve mnogo zanimivega povedati.

Nov grob na zapadu Black Diamond, Wash. — Tukaj je nedavno preminul rojak Rudolf Jazbec, v starosti 56 let. Podlegel je srčni kapi. Doma je bil iz Planinske vasi pri Brezicah. Zapuščca družino.

Nov grob v Pennsylvaniji Ranning, Pa. — Pred kratkim je tukaj umrla rojakinja Mrs. Mary Maršič, v starosti 67 let. Pokojna je bila doma od Sv. Duha pri Konjicah na Stajerskem. Zapuščca moža in sina.

Clevelandske vesti Cleveland, O. — Operacija je srečno prestala v Womens bolnišnici Mrs. Angela Arko iz Huntmere Ave. — Iz Glenville bolnišnice se je vrnil na svoj dom Matt Nemeč iz East 236th Street. — Zaradi pri padcu zadobljene poškodbe je bil pripeljan v Charity bolnišnico Mr. Frank Butala, iz St. Clair Ave.

Prireditve, ki so oglašane v "Am. Slovencu" so vedno uspešne.

POSLUŠAJTE vsako nedeljo prvo in najstarejšo jugoslovansko Radio uro od 9. do 10. ure dopoldne na WGES postaji, 1360 kilocycles.

TARZAN IN OGENJ V THORU

(122)

(Metropolitan Newspaper Service) Napisal: Edgar Rice Burroughs

"Popolnoma nesmiselno in nepoldno bi bilo, napasti mesto Tohr, kajti njegova obzidje je močno in takorekoč ne-premagljivo," govori dalje Shah.

"Enemu je ime Tarzan od opic; ki ni že dvakrat rešil življenje. Obiljubljen sem mu, da mu privedem pomoč."

"V mestu Tohr je pa bilo v istem času vse živo, vse razburjeno. To razburjenje je pa doseglo višek, ko se je razvedelo, da sužnji v Abteinem rudniku draguljev, nameravajo privržiti upor, da si zopet pridobijo prstost in se maščujejo nad svojimi nečloveškimi mučitelji in nad kraljico.

Ahtea je odredila takojšen odhod v rudnik draguljev, da sama nekaj ukrene na licu mesta. Ko ji je Kunič, ki je izdal upornike povedal, da je med njimi prvi Kauluk, je takoj zapovedala, da ga nemudoma privedejo k njej. Neka kruta zadovoljnost maščevanja se je razila po njenem obrazu.

Pozor! Poglej na številke poleg naslova in imena. Ako ti je naročnina potekla, obnovi jo in pomagaj listu!

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

Vstanovljena 29. novembra 1914.

V Zedinjenih Državah **Sedež: Joliet, Ill.** Inkorp. v drž. Illinois Severne Amerike. 14. maja 1915.

Naše geslo: "Vse za vero, dom in narod; vsi za enega, eden za vse."

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: George Stonich, 429 N. Chicago St., Joliet, Ill.
1. podpredsednik: Joseph Klepec, 903 Woodruff Rd., Joliet, Ill.
2. podpredsednik: Katharine Bayuk, 528 Lafayette St., Ottawa, Ill.
Tajnik: Frank J. Wedic, 301 Lime Street, Joliet, Ill.
Zapisnikar: Paul Laurich, 414 No. Broadway St., Joliet, Ill.
Blagajnik: John Petrič, 1004 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Anselm Murn, Willard, Wis.
Načelnik publikacijske propagande DSD.: Rev. Aleksander Urankar, OFM., 1852 W. 2nd Place, Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin J. Ivec, 452 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Andrew Glavach, 1748 W. 21st St., Chicago, Ill.
Joseph L. Drasler, 1025 Wadsworth Ave., North Chicago, Ill.
Joseph Jerman, 20 W. Jackson St., Joliet, Ill.

POROTNI ODBOR:

Joseph Pavlakovich, 39 Winchell St., Sharpsburg, Pa.
Mary Kremesec, 2323 So. Winchester Ave., Chicago, Ill.
John Nemanich, 650 N. Hickory St., Chicago, Ill.

Predsednik Atletičnega odseka: John Rolih, 528 Bluff St., Joliet, Illinois.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenc", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

Do dne 1. januarja je D. S. D. izplačala svojim članom in članicam, ter njihovim dedičem raznih podpor, poškodnin in posmrtnin, ter bolniških podpor v znesku \$191,663.22.

Sprejema se člani in članice od 16. do 55. leta. V mladinski oddelku pa od rojstva do 16. leta.

Zavaruje se lahko za \$250.00, \$500.00 in \$1000.00. Izdajajo se različne certifikati "Whole Life", "Twenty Payment Life", in "Twenty Year Endowment". Vsaki certifikat nosi denarno vrednost, tudi Centralna bolniška podpora. Družba sv. Družine 113.53% solventna. Rojaki(inje)! Pristopite v njeno sredo.

Za nadaljnja pojasnila se obrnite na Glavni Urad — 301 Lime St., Joliet, Illinois.

IZ URADA GLAVNEGA PREDSEDNIKA DSD. Joliet, Illinois.

Cenjena družva:—

Ker je zadnja, ali 10. redna konvencija dala polno moč glavni odboru, da določi čas in kraj kjer naj se vrši prihodnja (11.) redna konvencija DSD, je glavni odbor iz tega namena na zadnjem letnem zborovanju meseca januarja odločil, da se vrši 11. redna konvencija DSD v Jolietu tretji ponedeljek meseca avgusta 1940. Radi tega naznanjam cenjenim podrejenim društvom DSD, da si naj izvolijo delegate in delegatince, kakor tudi namestnike in namestnice tekom meseca junija na rednih ali izvanrednih društvih sejah po številu članstva, kakor sledi:

Vsako društvo, v dobrem stanju, ki ima 40 ali manj članstva, je upravičeno do enega delegata ali delegatince ter namestnika ali namestnice. Potem na vsakih 40 nadaljnjih članov ali članic ali več, do števila 80, je upravičeno do dveh delegatov ali delegatince ter njih namestnikov, oz. namestnic ita. po številu članstva. Vsak delegat (inja), mora biti stalen član društva in Družbe, kakor tudi dober katoličan ter mora biti državljan Združenih držav, ker drugače bi ne imel do glasovanja na konvenciji nobene prilike. Osebito apeliram na vsa društva, da si naj izvolijo polno število delegatov (inj), posebno pa tudi mala društva, naj si izvolijo po enega ali več delegatov, do kolikor so upravičeni po pravilih, na strani 53, ker državna postava ne dopušta, da bi jih kdo drugi nadomestoval, kot se je to godilo v preteklosti. Kakor hitro društva izvolijo svoje delegate in njih namestnike, naj njihova imena takoj pošljejo na glavni urad DSD, na glavnega tajnika Frank J. Wedica, 301 Lime Street, Joliet, Ill.

NOVO DRUŠTVO USTANOVljENO

Presenečen sem bil, ko čitam v zadnjem glasilu DSD, da so si Jolietčani ustanovili novo društvo pod imenom sv. Mihaela, ki je pristopilo k DSD pod zaporedno št. 23. Radi tega pozdravljam to novoustanovljeno društvo in jim želim mnogo božjega blagoslova in napredka. — Mar ni to znak lepega napredka v jubilejni kampanji?! — S pozdravom,

GEO STONICH, glavni predsednik DSD.

CONVENTION DELEGATES AND REPRESENTATION!

All the Branches that belong to Holy Family Society of USA. are instructed to elect their Delegates, Representation alternate for the Regular Eleventh Convention which will be held on August 19th, 1940 in City of Joliet, during the month of June, 1940, as follows:

Any Branch Lodge in good standing with forty (40) members or less shall have the right to elect one delegate and one alternate to the Regular Convention and for each additional (40) members or major fraction thereof additional delegate and alternate shall be elected, therefore, I do hope that every branch of HFS. will be fully represented.

The names of elected delegates shall be send to Frank J. Wedic, Supreme Secretary, 301 Lime Street, Joliet, Ill.

Fraternally Yours,

GEORGE STONICH, Supreme President.

IZ URADA GL. TAJNIKA D. S. D.

Joliet, Illinois.

Cenjeno članstvo:—

Službeno se naznani, da se je v Jolietu ustanovilo novo društvo ter se priključilo pod naše okrilje Družbe Sv. Družine. Ustanovitelj tega novega društva je naš vedno deloven na društvenih poljih, sobrat Joseph Gersich. Listine poslana na glavni urad so štele osem (8) za odrasli oddelke in štiri za mladinski oddelke, kar pa obetajo, da bodo te številke podvojene za prihodnjo sejo dne 25. maja. Ime temu društvu so dali Društvo sv. Mihaela, in štev. 23, DSD. Izvoljen je bil začasni sledeči odbor: Predsednik, Martin Dragovan; podpredsednik, Frank Novljan; tajnik in blagajnik, Matthew Pershey; zapisnikar, Anton Ance; nadzorniki: Anton Dragovan, Catherine Kundig; maršal, Michael Pečjak. Članica ki ni v odboru je Anna M. Dragovan. V mladinski oddelku so pristopili: Mary L. Dragovan, Marlene A. Dragovan, Beverly A. Pershey in Lawrence Pershey. Seja se bo vršila vsako tretjo nedeljo v mesecu v dvorani sv. Jožefa. Novemu društvu želimo obilo uspeha in napredka. Sobratu Gersichu pa zahvalo, za tako dobro delo. Gotovo bo tudi gledal na to, da bo to novo društvo napredujoče v vseh ozirih.

JUBILEJNA KAMPANJA DSD.

traja skozi vse leto 1940.

Zaključni se 31. decembra 1940

KVOTA JE \$250,000.00 ALI EN ČETRT MILIJONA DOLARJEV ZAVAROVALNINE. TA KVOTA SE MORA DOSEČI, PREDNO SE BODO IZDALE POSEBNE NAGRADE.

VAŠA DOBRA VOLJA IN NEKOLIKO POZRTVALNOSTI DO DRUŽBE SV. DRUŽINE, BOTE VAM PRIDOBILE TE NAGRADE:

1. Prva nagrada je brezplačno potovanje v Florido za dve osebe. Če zmagata žena, lahko vzame moža s seboj; če zmagata mož, pa vzame lahko ženo s seboj.

2. Druga nagrada je krasen Electric Refrigerator.

3. Tretja nagrada je krasen R. C. A. Consolor Radio.

4. Četrta nagrada je ženska ali možka ura (Wrist Watch).

5. Peta nagrada je Electric Mix Master.

6. Šesta nagrada je lep bicikel, za dekleta ali pa za fanta.

— Za slučaj da bi kdo mesto nagrad v blagu rajši gotovino, mu je ista na razpolago v znesku, kolikor bi blago stalo.

— Za slučaj da dva dobita enako število, sta oba upravičena do enakih nagrad.

NA DELO IN PRIDOBIVAJTE NOVE ČLANE, DA ZMAGATE V JUBILEJNI KAMPANJI! PRILIKA JE VAM DANA!

Ako rabite kakih navodil in pojasnil se obrnite na glavnega tajnika sobr. g. Franka J. Wedica, ki jih bo vam z veseljem podal.

Predragi člani in članice!

Tukaj vidimo, da je še mogoče pridobiti nove člane in članice, kakor smo čitali dopis v naši zadnji številki našega glasila pod peresom enega našega sobrata, če je mogoče ustanoviti novo društvo v Jolietu, ker je že več društev. Zakaj bi se pa ne ustanovila nova društva po drugih slovenskih naselbinah, kjer jih še nimamo? Prav ima ta naš sobrat in vsa čast in priznanje njemu, in hvala za njegov lepi dopis, in upamo, da še več slišimo od njega. Glavnemu odboru je težko vedno vzpodbujati in še nič ne velja. Če bi se pa vsi malo zavzeli in začeli agitirati in se oglašali potem našega glasila, gotovo je, da bi bilo tudi več zanimanja in naša srebrna kampanja bi tudi prišla do gotove zmage. Jaz sem vedno pripravljen iti, naj bo kamor kdo hoče, na poklic, če bi bilo mogoče ustanoviti novo društvo. Upam, da v kratkem času prejmem tako obvestilo.

Naša kampanja lepo napreduje. Meseca aprila je pristopilo 19 novih članov (ic) za syoto \$8,600.00 zavarovalnine, kar znaša zdaj skupaj kampanjske zavarovalnine \$22,500.00, za tri mesece. Torej vidite, da je potreba še veliko dela do zmage, zato pojdemo na delo.

Največ, ki se trudijo v tej kampanji, so sledeči: John Densa, tajnik društva štev. 13 v Chicagu; Katherine Bayuk, predsednica štev. 17 v Ottawi, Ill. in Joseph Gersich, v Jolietu, ustanovitelj novega društva. Kaj pa mi? Pojdemo na delo do zmage!

S spoštovanjem in bratskim pozdravom,

FRANK J. WEDIC, glavni tajnik.

IZ URADA GLAVNEGA BLAGAJNIKA DSD.

Joliet, Ill.

Ker čitam raznovrstne dopise in članke o družbi sv. Družine in o kampanji \$250,000 zavarovalnine, kot je predpisana od glavnega odbora DSD na letnem zborovanju, pa sem se namenil tudi jaz napisati par vrstic o tej jubilejni kampanji naše dične matere DSD, zlasti se, ker že toliko časa nisem nič napisal. Moja želja je, da bi članstvo razumelo pomen letošnje jubilejne kampanje DSD. Nam je vsem znano, da DSD letos obhaja 25 letnico svoje ustanovitve ali svojega obstoja, torej srebrni jubilej delovanja v prid članom in članicam, ki so stopili pod varstvo DSD. — Obenem je vam vsem tudi znano, da se letos vrši konvencija DSD. Zato bi bilo dobro in uместno, da se v letošnji kampanji še bolj pozurimo in gremo na delo za novimi člani in jih pridobimo za

za dobrobit naše DSD!

Vam udani sobrat

John Petric, gl. blag. DSD.

IZ URADA DRUŠTVA SV. DRUŽINE ŠT. 1, DSD. Joliet, Ill.

Članstvu našega društva se naznanja, da je bilo na zadnji seji dne 28. aprila sklenjeno; da se bodo od sedaj naprej, v poletnem času vršile naše redne društvene mesečne seje vsako četrto soboto v mesecu. Seja se začne točno ob 7:30 zvečer, asessment se pa bo začel pobirati takoj ob 7. zvečer. Tako se bo naša prihodnja seja vršila v soboto 25. maja ob zgoraj napovedanem času v Slovenija dvorani v spodnjih prostorih. Na tej seji bomo sprejeli tudi nekaj novih članov in članic in jim že naprej kličemo dobrodošli!

Nadalje se prosi vsakega člana in članico, da vsak poskusi pridobiti vsaj po enega novega kandidata, bodisi v odrasli ali mladinski oddelku za ta naš srebrni jubilej naše dične matere DSD. Denarne nagrade so zelo lepe in se ne bo nihče zastoj trudil.

Pomlad je pred nami. Svoj vrtec gradimo, orjemo in sejemo. Vse se oživlja in prenavlja, nas pa kliče na delo. Zato prosim naše cenjeno članstvo, da bi prav vsi šli na kampanjsko delo. Stopimo v vrsto in skupno delujmo, da bo tudi naše društvo doseglo predpisano kvoto. Pomnite, da je v slogi moč in da brez boja ni zmage. — Naše društvo šteje nad 525 članov in članic v odraslem in mladinskem oddelku. Želel bi, da bi ob zaključku letošnje jubilejne kampanje štel tisoč skupnega članstva. Bog nas usliši. Zato se vas vse, cenjeno članstvo prosim, da greste odboru na roke. Potem pa lahko pričakujemo lepega uspeha.

Obenem vam naznanim, da bo na naši prihodnji seji lep program, zato pa pridite v velikem številu. Po seji bomo imeli malo družabne zabave, zato nikar seje ne zamudite. — Prosim vse tiste člane in članice, ki spremenijo svoje naslove, da mi blagovoljivo javiti svoj novi naslov. Prosim, da to storite. — S šobraskim pozdravom.

John Barbic, tajnik

JUBILEJNA KAMPANJA DSD LEPO NAPREDUJE Joliet, Ill.

Odkar je pričela naša DSD z jubilejno kampanjo, se pridno oglašajo naši glavni, kakor tudi društveni odborniki, ki nas vzpodbujajo, da gremo na delo za pridobivanje novih moči, ali novega članstva za DSD. Torej pojdemo vsi na delo!

V zadnji izdaji našega glasila je bil priobčen dopis iz Joliet, po sobratu, da se je ramreč v Jolietu ustanovilo novo društvo, ki se je priključilo k naši dobri DSD. Castitam! To je lep dokaz, da je kampanja v pravem teku. — Sedaj pa prosim rojake in rojakinje po vseh naselbinah Združenih držav, da tudi vi storite isto in si ustanovite novo društvo ter ga priklopite k naši dični DSD.

Na zadnji seji društva št. 1. je bilo sklenjeno, da se od sedaj naprej vršijo redne društvene seje vsako četrto soboto v mesecu ob 7:30 zvečer. Prosim, da se vsi udeležite prihodnje seje v soboto zvečer 25. maja.

Dne 30. junija pa bodo društva Zveze slovenskih društev v Jolietu priredila veliki slovenski dan s piknikom na far-nem parku. Naj na kratko omenim, da bo glavno za ta dan, kronanje slovenske kraljice in sicer ob 10. P.M. Tekmovalke za prvenstvo so Miss Mary Russ, hči Mr. in Mrs. John Russ, 920 Summit St. in Miss Dorothy Suhadolc, hči Mr. in Mrs. John Suhadolc 702 Raub St. Ker sta obe do-

P. Kazimir Zakrajšek:

PO DVANAJSTIH LETIH

(Spomini iz mojega obiska Amerike.)

(Dalje)

Zato je bilo čisto naravno, da se je vsa Slovenija predlaskim razveselila, ko se je razvedelo, da pride veliko zastopstvo te Zenske zveze domov na obisk in sicer pod vodstvom predsednice in ustanoviteljice Mrs. Prislant. Naš škof kot predsednik Rafaelove družbe in kot poznavalec ameriške Slovenije je vodil po družbi vse priprave za dostojen sprejem tega zastopstva. Sama gospa banica dr. Natlačanova je pa začela enako akcijo med slovenskim ženskim domom, katere podpredsednica je. Cela Slovenija se je zveselila, ko so se članice pri odhodu iz domovine izrazile, da smo dosegli svoj namen, da so se vse počutile srečne ves čas svojega bivanja v domovini in da se vračajo nazaj v tujino poživljene v ljubezni do naroda in slovenske zemlje in do naše nove narodne države Jugoslavije in da bodo to ljubezen ponesle s seboj v Ameriko in z njo enako skušale navdušiti vso ameriško Slovenijo, zlasti pa svoje družine in vse slovensko žens-tvo.

Ker sem se moral tako nenadno odpraviti na pot nazaj domov, sem opustil nado, da bi se sestal z Mrs. Prislant in zelo mi je bilo žal. Ko se bom vrnil domov, me bodo vpraševali, kaj in kako sva se pogovorila. Kako neprijetno bo, če bom moral reči: nisva se videla.

Kako sem se zato zveselil, ko mi je Mr. Grdina že med potjo v Euclid povedal: Mrs. Prislant je v Clevelandu. Hvala Bogu, sem dejal In res, že takoj drugi dan sem bil povabljen v hotel Mr. Plevnika na obed, kjer bo tudi Mrs. Prislant in nekatere glavne odbornice.

Nisem si zapisal imen vseh odbornic Slov. Zenske Zveze, ki so se udeležile obeda v Plevniko-

bro poznani družini v Jolietu, se prosi vse članstvo 14. društve Zveze in ostale rojake, da greste tem dekletom na roke in tako eni ali drugi pomagajte do zmage. Več o tem bo še poročano. — Pozdrav.

John Nemanich

IZ URADA DRUŠTVA SV. TEREZIJE ŠT. 16, DSD. Chicago, Ill.

Članicam zgoraj omenjenega društva se naznanja, da se vrši naša prihodnja seja v ponedeljek 27. maja ob 8 uri zvečer v navadnih prostorih.

Letos se vrši naša konvencija DSD, zato ste prošene vse članice, da se polnoštevilno udeležujete naših sej, da na teh lahko kaj razmotriva-mo glede pravil ter v korist društva in DSD. — Imamo tudi predkonvenčno kampanjo in so razpisane lepe nagrade za one, ki pridobivajo nove članstvo. Zato ne smemo več odlašati v pridobivanju novih članic, če hočemo biti deležne objavljene nagrade. — Letos slavi DSD 25 letnico obstoja. Lepo bi bilo, da bi za njen srebrni jubilej pridobile vsaj toliko novih članic.

Torej pridite vse na prihodnjo sejo in vsaka naj s seboj pripelje po eno novo kandidatinjo. Posebej vas pa prosim in opozarjam: Katera dolguje na asessmentu, naj dolg poravnava na prihodnji seji, drugače sledi suspendacija, katere gotovo nobena ne bi bila vesela. Iz društvene blagajne se ne more za nobeno več zalagati, tajnica pa ne more, ker sama nič nima.

Upošteвайте pravila in bodite točne s plačevanjem svojih asessmentov, ker je to le v vašo lastno korist. — Torej navsvidenje na seji. Po seji bomo imele tudi nekoliko okrepčila. — Sesterski pozdrav.

Mary Kovacic, tajnica

vem hotelu poleg predsednice Mrs. Prislant. Vendar na imenih itak ne zaleži, temveč na besedah, ki so bile ob tej priliki izgovorjene. Iz vseh je izzvenelo to, kar sem o Ženski Zvezi zgoraj povedal, namreč to, da bodo še veliko naredile za blagor slovenskega ženstva v Ameriki, ako bodo šle po tej poti naprej. Njih slovenska zavest in pa tudi močna volja, da izvrše svojo nalogo, daje za to popolno poročstvo. prav srčne so bile ure, katere sem preživel v tej družbi. Posebno sem se zveselil misli, ki je padla, da bi se namreč vpeljala slovenska narodna noša kot uradna uniforma dekliških društev Zenske Zveze, in sicer samo radi tega, da bi se s slovensko narodno nošo zaneslo med slovenska ameriška dekleta tudi novega slovenskega narodnega duha in narodne zavednosti. Če bi ničesar drugega lepega ne slišal v Ameriki, že to je bilo dovolj, da sem veselo odhajal iz Amerike. Mogoče je, da si to razlagam v svojem optimizmu preveč rožnato. Vendar, če pa gledam na dosedanje delo Zveze, pa prav nič ne dvomim in nisem dvomil, da bodo to tudi izpeljale. Pa še nekaj me je razveselilo, namreč edinstvo in sloga, katero sem opazil med odbornicami in ženami in predsednico. Kjer je red in disciplina, kjer se beseda predsednika ali predsednice upošteva tako, potem uspehi ne morejo izostati.

Obedu se je udeležil tudi dr. Mally in Mr. Grdina, ki sta oba povedala marsikako lepo misel, o kateri samo želim, da bi ne ostala samo izgovorjena, temveč da bi postala tudi dejstvo.

Se nekoliko bežnih obiskov pri sorodnikih po Clevelandu, pa sem moral zapustiti lepi Cleveland in hčeti proti Washing- tonu.

Z Bogom, lepi Cleveland, če se več ne vidiva! Bog te čuvaj, ameriška Ljubljana!

Med potjo sem se oglašil tudi v Pittsburghu od vlaka do vlaka in sem ta čas porabil, da sem obiskal Rev. Kebeta, materino hišo slovaških frančiškanov v Avallonu in Rev. Vrhunca.

(Dalje prih.)

NA PRODAJ

dvonadstropna hiša s prizemljem. Kurjava na vročo vodo. V prizemlju štiri sobe, v prvem nadstropju 6, v drugem nadstropju 7. Blizu cerkve in šole. Oglasite se na 2130 W. 22nd Pl. (prizemlje) Chicago.

DENARNE POŠILJATVE

se se dostavljajo v Jugoslavijo in Italijo. Prosim pa pošiljatelje nakazil za stari kraj, da pošiljajo v takih svotah, kakor tu navedene, namreč v ravnih svotah po sto, kot 100, 200, 300, 400 ali 500 dinarjih. To radi praktičnosti izplačati.

Kdor želi poslati pošiljatev potom kabla (brzojavu), lahko stori po nižnji ceni za \$1.00, kar je treba namreč dodati k cenam za gotove svote dinarjev. (Ta znižana cena za kabeliranje velja le za Jugoslavijo.)

Naše cene so zdaj: JUGOSLOVANSKI DINARJI: Za \$ 2.30..... 100 Din; Za \$ 4.40..... 200 Din; Za \$ 6.50..... 300 Din; Za \$ 8.45..... 400 Din; Za \$ 10.25..... 500 Din; Za \$ 20.00..... 1000 Din; Za \$ 39.00..... 2000 Din

ITALIJANSKE LIRE: Za \$ 3.25..... 50 lir; Za \$ 5.90..... 100 lir; Za \$ 11.50..... 200 lir; Za \$ 17.00..... 300 lir; Za \$ 28.00..... 500 lir

Nakazovati pošiljatev, da bi se izplačale v ameriških dolarjih zdaj ni mogoče. Vse pošiljatev naslovite na: JOHN JERICHO 1849 West Cermak Road, CHICAGO, ILL.

Jules Mary — J. M.

Dogodek na Poganskem polju

IZ PREDVOJNIH ČASOV

Ko so bili spet doma, jih je sprejela vdova z ledenim molkom. Na vljudni pozdrav Karlote je odgovorila samo z nerazumljivim mrmranjem, in ko je zvečer mlada deklica zapustila mesarijo, ji je sledila z mračnimi očmi, dokler ni izginila. Morala se je z vso močjo premagovati, da ni njena ljubosumnost z vso strahoto udarila iz nje. Čim bolj je videla naraščati Pavletovo ljubezen do Karlote, tem bolj se je čutila zapostavljena od svojega sina, čeprav se je ta zlasti zdaj trudil, da bi ji čim bolj stregel.

Ko je nekega dne šel Pavle po opravkih na deželo, in je Karlota vprašala po njem, je mati Longhijka zasmehljivo odgovorila:

"Šel je k najemniku Novelliju. Njegova lepa hči mu je že dalje časa všeč. Povem vam to, da si ne boste delali nepotrebnih upov."

Karlota je zardela čez ves obraz in zajecjala:

"Motite se. Kaj takega mi ni še nikdar padlo na um."

"Prav. Povedala sem vam, da veste, kako je."

Ko se je Pavle vrnil, mu je dekle povedalo ta dogodek in pripomnilo:

"Bo pač boljše, če ne pridem več k vam. Ne bi bila rada kriva domačih preprirov in ne želim, da bi ljudje govorili o meni, da sem te odtrgala od matere."

"Nikar se zaradi tega ne razburjaj, ljubljena!" jo je skušal Pavle pomiriti. "Črni oblaki bodo že splavali naprej. Rada se imava in zanesljivo bova mož in žena. Moja mati me ima preveč rada, da me ne bi hotela videti srečnega. Njeno upiranje je samo nekakšna ljubosumnost. To jo bo kmalu minilo, ti rečem."

Naslednjo jutro je pred prihodom Karlote povedel sin svojo mater v prostor zraven prodajalne, sedel na stol in položil roko okoli njenega vratu.

"Povej mi, mamica," je začel smeje se, "ali resno misliš, da te imam manj rad, ker ljubim Karloto?"

Toda mati se mu je hlastno iztrgala in šla, ne da bi bila izpregovorila besede. Pavle je močno prebledel, zavzdihnil je in zamišljen obsedel. V svoji dobrotnosti je začel nihati med bojaznijo, da ne bi bil žalil matere, in svojo ljubeznijo do Karlote. Zdaj se je upal samo skrivaj govoriti z ljubico in se je posluževal vsakovrstnih zvijač, da je bil zdaj pa zdaj lahko nekaj trenutkov sam z njo. Kljub vsem tem težavam in oviram je pa bila njegova ljubezen čedalje strastnejša, kakor se to pač v takšnih primerih dogaja.

V hiši, kjer je Karlota vedrost bila doslej blesteč solčni žarek, je bilo zdaj prav žalostno. Karlota, mati in Pavle so molče delali drug poleg drugega. Nikdar več ni Tereza ogovorila hčerka Cirila Baecija.

Če jo je ta morala v Pavletovi prisotnosti kaj vprašati, ji je ta odgovorila kratko in komaj razumljivo, a glavo je pri tem obrnila v stran. Celo pri čisto vsakdanjih rečeh se je kazala njena jeza, združena s hlepenjem po maščevanju.

Pri mizi ji je prej ponudila jed. Zdaj pa se je pogosto napravila tako, kakor bi bila pozabila na Karloto, ki je zaradi tega često dobila solze v oči. Toda Pavle je

zmerom pazil, da je bil takoj pri roki in da je materino pozabljenost popravil. Pod mizo je dekletu stisnil roko in Pepinin rahli nasmeh je izbrisal poslednje sledove solza s Karlotinih lic.

Prej se Tereza nikoli ni brigala za knjigovodstvo v svojem gospodarstvu, ampak je to čisto prepustila Pepini. Zdaj pa je pod vsemi mogočimi pretvezami zmerom gledala, ali so bili vsi dohodki in izdatki pravilno vpisani, in če je opazila najmanjšo pomoto, se je ujezila. Karlota je trpela, ne da bi se bila pritoževala, podvojila je svojo vnemo in opreznost, toda nič ni moglo premagati slabe volje hudobne starke.

Kmalu pa se je njihovo medsebojno razmerje še bolj poslabšalo.

V Monacleriju je bilo žegnanje, in Pavle je povabil tja Karloto in njeno teto na ples, ne da bi bil prej vprašal mater. Plesal je z ljubico do zadnjega nočnega vlaka, spremil njo in teto do postaje in se šele potem vrnil domov.

To je bilo prvo dejanje, ki je pomenilo odkrit upor proti materi. Ko se je vrnil, ga je sprejela s pogledom, ki je izdajal vse njeno dotlej prikrito sovraštvo. Rekla pa je čisto suho:

"Lepo počenjaš! Zdaj prihajaš torej ob treh zjutraj domov, ko si se prej ves čas klatil z dekletom. Zaradi nje zapuščaš svojo mater!"

Pavle se je zdrznil, toda odgovoril ni niti besede.

Ko je drugo jutro prišla Karlota, jo je sprejela vdova s hudimi očitki.

"Nikar si ne domišljajte," je zaključila besede, razjarjena zaradi Karlotinega zanjčljivega molka, "da bom kdaj privolila v ženitev mojega sina s spogledljivo, ničvredno žensko, kakor ste vi. Nikdar, razumete! Rajši vidim svojega sina v grobu kakor ob vaši strani!"

Karlota se je obrnila in zajokala, da je vse njeno telo drgetalo od ihtenja. V tem trenutku je prihitel Pavle, ki je bil postal pozoren radi glasnega materinega kričanja.

"Kaj pa se dogaja?" je vprašal.

Karlota je v kratkem ponovila vdovine besede.

Nastal je trenutek molka, kajti Pavle se je čutil kakor zadet od strele.

"Nikdar ne bi bil mislil, mati," je rekel žalostno, toda odločno, "da si sposobna take zlobnosti. Ker se nisi mogla vzdržati, da ne bi bila rekla takih reči Karloti v obraz, tudi meni ni treba biti obziren. Zato ti izjavljam, da bo Karlota moja žena, če ti je prav ali ne. Če jo boš pa še enkrat na tak način ozmerjala, pojdem od hiše in ne boš me več videla."

Tereza se je vsa strta zrušila na stol, a njen sin je povedel dekle na vrt, da bi jo na svoj dobrodušen način potolažil.

Pozneje pa je šel spet k materi, ki je sedela na svojem običajnem prostoru zraven prodajalne, in jo vprašal: "Ali me nimaš nič več rada, mati?"

"Imam," je odvrnila.

"Skoro ne morem verjeti. Če bi me imela rada, bi mi ne mogla povzročiti toliko zla in bi ne mogla biti tako zlobna in kruta proti Karloti."

(Dalje prih.)

SIRITE AMER. SLOVENCA

RAZNE ZANIMIVOSTI

KOMUNISTI DEMONSTRIRALI PROTI VOJNI
New York, N. Y. — Velike množice komunistov in njih somišljenikov so vprizorile v turek v tukajšnjem mestu demonstrativni obhod proti vojni. Med napisi, ki so jih nosili, je eden z besedami: "Roosevelt, Dewey in Hoover so združeni za vojno." Na Times Square je prišlo do spopada s policijo, katera je računala, da je moralo biti demonstrantov okrog 4,500.

ŠIPE IZ SLADKORJA

V filmskih libretih se pogosto pojavljajo prizori z razbitimi okenskimi šipami. Često je potrebno, da plane junak skozi zaprto šipo, da si reši svobodo. Če bi šlo za resnične šipe, bi bila stvar seveda huda. V prvih časih filma se je dogajalo, da se je ta ali oni igralec na ta način hudoril. Sedaj te nevarnosti ni več, kajti danes izdelujejo takšne šipe za filmske posnetke iz sladkorja. Šipe iz sladkorja so steklenim šipam zelo podobne.

NA SMRTNI POSTELJI PRIZNAL UMOR

V Acerru pri Neaplju so v nenavadnih okoliščinah pojasnili neki umor, ki se je zgodil pred osmimi leti. Leta 1932. so našli prebivalce v reki truplo nekega domačina. Menili so, da je v pijanosti

padel v vodo in utonil, pri čemer so nastale tudi rane, ki jih je bilo videti na truplu. Mrtveca so pokopali in se za stvar niso zanimali dalje. Sedaj pa je neki sedemdesetletni stavec na smrtni postelji izpovedal, da je tega moža. Ki je bil njegov prijatelj, iz maščevanja umoril in ga vrgel v vodo. Umirajoči je spovedniku dovolil, da o tej stvari obvesti oblast.

NEUTRALCI SO "IZDAJALCI"

Toronto, Ont. — Neki anglikanski višji duhovnik je imel zadnji ponedeljek tukaj govoro, v katerem je ožigosal vse države, ki so v sedanjih vojni nevtralne, naravnost kot "izdajalke moderne civilizacije." Vsaka država, je dejal, bi se imela takoj odločiti, kateri strani bo pomagala.

INDIJA ZVESTA ANGLIJI

Bombaj, Indija. — Vodja indijskih nacionalistov, kateri se bore za osamosvojitve Indije izpod angleške kontrole, Pandit Nehru je zadnji ponedeljek priporočal, naj se gibanje za neodvisnost odloži. Dejal je, da bi kampanja v sedanjem času, ko se Anglija bori na življenje in smrt, bila čin, ki bi omadeževal čast Indije.

Vsak teden en dopis, naj bo geslo vsake naselbine.

ZAHVALA

La Salle, Ill.

Dragi najini prijatelji in prijateljice. Najlejša hvala vsem najinim znancom in prijateljem ter prijateljicam, katerim se najtopeje zahvaljujemo za suprajz parti, katero smo nama priredili najini ljubezni otroci v počast najine 35 letnice zakonskega življenja. Sedem najinih otrok se je domenilo, da so zgoraj omenjeni suprajz parti napravili 4. maja zvečer, v dvorani sv. Roka in povabili so veliko prijateljev in prijateljic, da kaj takega niva nikoli pričakovala. S tem, dragi prijatelji in prijateljice, ste pokazali pravo ljubezen ne samo nama, tudi najinim otrokom in tudi cni se vam za udeležbo prav tako toplo zahvaljujemo, kot se midva. Nad 300 vas je bilo in nikdar vam tega ne bova pozabila. Do groba se bova spominjala in v naših sreih bo te zapisani. — Prav lepa vam hvala za tako velikodušen dar v denarju, ki ste nama ga poklonili. Hvala vsem, ki ste s tem partijem imeli največ dela in skrbi, in Bog vam pla-

čaj. Hvala kuharicam, ki so pripravile toliko dobrot in je bilo vse kar najlepše podano. — Nadalje hvala najinim hčeram in sinu, Matt Bildhauer, Jr., hčeri Mrs. Joseph Pile-tich, Mrs. Robert Makannel, Mrs. G. Linder, Thomas Bron-gel, Peru, Mrs. Otto Harth, Mendota, in Dorothy, ki je še doma, ter šestim vnukom. Hvala tudi Mrs. John Grdovč in Mrs. Anna Klopčić. Prav prisrčna hvala muzikantu Frank Juran iz Dupue za prijetne valčke in končno hvala vam vsem. Oprostite, ker nam ni mogoče vseh imen navesti, kajti bi bilo silno neprijetno, če bi po nesreči katero ime izpustili. Hvala tudi tistim, ki so bili povabljeni, pa niso mogli priti. Hvala tudi moji sestri in sinu iz Chicago, Mr. Kukman, Chicago, in Mrs. Ostroski, Waukegan. Hvala tudi vsem zetom, ki so stregli, da niso bila grla suha. Hvala tudi Miss Anna Sodac in Jennie Kerakovič. — Ostanemo vam za vedno hvaležna

Mr. in Mrs. Matt Bildhauer, Sr. (Oglas)

Pisano polje

J. M. Trunk

Naslov Molkovega članka v "Prosveti" je: "Coughlin in opice." Vsebinska nekako: Dr. C. R. Carpenter in Columbia university imajo opično naselbino na Portoriki in dr. Carpenter opazuje in je "dognal, da marsikatera navada pri ljudih ima korenine pri teh opicah." Bajne se ni čudil in Molek se ni čudil, ker meni, "da je zdaj ponovno potrjeno, da to, kar se danes dogaja v Nemčiji, Italiji, Rusiji in drugih totalitarnih državah, se je že dogajalo pri opičkih prednikih človeka pred milijoni leti ali več."

Dalje prihaja vsebina na Rev. Coughlina, ki je rekel, "da je finančni in ekonomski sistem človeška iznajdba. In vse zle posledice le posledice te iznajdbe." Tu sune Molek Coughlina med rebra z opicami. Malo zamotano je. Coughlina suni, ker je rekel, da je človeška iznajdba, ko pač še ni videl korifeje pri opični robi, dr. Carpentera, in slovenski Carpenter, Molek, ne pravi, da so sistem opice "iznašle," pa ga imajo v vsem obsegu, seve brez denarja in financ. Ker je opični sistem v vsem obsegu ekonomski brez financ, je moral pasti med nje iz ravnenka, vsaj "iznašle" ga opice niso, in "iznašili" so ta sistem človeške in višje opice s financami vred, pa ga zopet opičja človeška družba ni iznašala, le kakor iz ravnenka je padel med ljudi iz tiste pristno opičje družbe, kjer je še v vsem obsegu, kakor dokazuje dr. Carpenter. Morda bo pa zamotano le v moji prazni buči.

Dalje meni člankar, da iznajdb ni, vse je le rezultat razvoja, ki je neznanstvo dolg, in tako je, po Moku seve, z govoricu, ki se je razvila iz vzkljanja in čeblanja (ali tako-le pisanje tudi?), z umetnostjo, (kar bo pravilno), z religijo, ki se je razvila (zopet po Moku) iz ignorance in bojazni pred nepoznanimi naravnimi silami (kar pa je le plehasta religija).

Do sem je vse le bolj žalostno, razen dr. Carpentera in opic, žalostno že radi Coughlina in sistema v družbi človeških opic in vse zelo mizerno.

Pa pošije luč, se prikaže vsaj zarja. To luč pržiža Molek, in zarja je — demokracija, in "to je prihodnja stopnja civilizacije." Raj bo.

To je primerno vsebina članka. Kaj naj rečem? Well, nimam nič zoper opice in opazovanje opic. Živali imajo svojo živalsko dušo in živalska psihologija je zelo zanimiva. Precej imam pomislov, ako se bavijo s to — filozofično robo Amerikanci in če so tudi profesorji na kaki pač ameriskani univerzi. Pri snovi so morda kerlici, (na Columbijji so ravno menda odkrili silno silo...), ampak pri filozofiji je pa približno tako, ka-

kor pri g. Moku, mizerno, klaverno, pod vsako kritiko. Za odkritje sile močnejšega in vse druge opičje pritikline ni bilo treba imeti kolonije opic, dr. Carpenter in Molek, bi vse to lahko dobila tudi med krdelom psov na ulici, ko kaka pasja št. 160 zagrci in pokaže zobe a la Hitler ali Mussolini.

Ali je dr. Carpenter naredil opice za človeške prednike, toraj nas ljudi za opične potomce, ali je to sfiksaj g. Molek, ni jasno razvidno, 'bržkone pa sta oba to opičjo robo sfiksala, saj utegneta biti oba glih filozofa ali antropologa.

Demokracija. To je rešitev iz džungla. Na demokracijo upam tudi jaz. Ampak, ako je tako, kakor trdi Molek, da je človek le potomec opic, toraj le malo boljše opica, bolj razvita žival, bo težko kaj s to hvalisano demokracijo, ker taka opična podlaga ne prizna nobenih pravic posameznim, ko velja pri opicah in vsem živalstvu le sila, št. 160 in še št. 174. Naj kdo še tako kriči radi "barbarskih in zverških navad," ako so res prišle le iz zverstva (od opic), bodo ostala in oživila, kadar bo kazalo.

Ne vem pa, če se bodo čitatelji Prosvete zanimali za tiste Carpenterjeve opice, ali za ekonomski in denarni sistem, ali za Molkovo demokracijo. Sodim pa, da se bodo zanimali za to, kar g. Molek poudarja, da je človek le potomec opic, prišel iz dlungla, ne morda iz rok božjih. Tem čitateljem gre, kakor je razvidno iz pisanja in dopisov, večinoma za vino, babe, ples, igre, klobase i ništa više. Za grmom smrti je le tema. Tako mislijo in jih poučujejo. Ampak na svetu in okoli njih je še precej neke robe, ki se ne konča z vinom, babami in klobasami, in sitna roba bi bila, ko bi pri klobasah še ne bilo konca. Tu so priskočile — opice na pomoč. Za to je članek spisan. Ali bodo opice pomagale, da bo s klobasami vsega konec, to je zadeva člankarja in bralcev. Stalin ima na razpolago na milijone človeških opic, pa še ni ravno daleč prišel, in uspel ne bo nikoli.

SIRITE AMER. SLOVENCA

DR. J. E. URSICH
ZDRAVNIK in KIRURG

Uradu:

1901 West Cermak Road
1-3 in 7-8 P. M. razun ob sredah.
Tel. Canal 4918

3925 West 26th Street

4-6 P. M. in po dogovoru.
Tel. Lawndale 6287
CHICAGO

Residenčni tel.: La Grange 3966

PREJELI SMO
V RAZPRODAJO

TRU-VUE

ter nove filme, v katerih vidite Norveško, Švedsko in druge razne slikovite kraje.

Tru-Vue gledalo

stane 80c

Filmi vsak po.....35c

Knjigarna

"AMER. SLOVENEK"

1849 W. Cermak Road,

CHICAGO, ILL.

KRASEN KRIŽ

kateri tvori pripravo, ki se rabi ob času previdavanja bolnikov.

Narejen je po novem praktičnem načinu iz tako zvanega "Wood Fiber" materiala. Visok blizu 11 inčev. Narejen tako, da se vsa priprava, kot svečke, flaška za blagoslovljeno vodo, bata, prtič, žličke zloži v križ. Nato se načelna stran križa zapre kot pokrov in imate krasen križ za obesiti na steno. Narejen je v lepi orehovi barvi. Križ je vlit iz lepe svetle medenine.

Te križe so začeli izdelovati pred kratkem kot posebno novellito in se radi praktičnosti zelo prodajajo.

STANE S POŠTINO: \$2.50

Znesek je poslati v Money orderu ali čeku z naročilom na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road, Chicago, Illinois

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 West Cermak Road,
CHICAGO, ILLINOIS

Izdeluje vse vrste tiskovine, za društva, organizacije in posameznike, lično in poceni.

Poskusite in prepričajte se!